

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ
- จดหมายขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. ผศ.(พิเศษ) นายแพทย์ อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์	นายแพทย์ระดับ 8 แผนกจิตเวช โรงพยาบาลชลบุรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ธารชีวิต(มูลนิธิ คณะศรีชุมพาบาล)
2. ซิสเตอร์มิเชล โลเปซ	อดีตผู้ประสานงานอาจารย์การศึกษา พิเศษประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยรัฐแคลิฟอร์เนีย(Full Professor Co-Ordinator of Special Education in Psychology Department at California State University, Hayward, U.S.A.
3. ดร.ฟิลิส คาปลัน	

ที่ ศธ 0528.03/๐๕17

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

12 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน นายแพทย์อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์
สิ่งที่ส่งมาด้วย ค่าโครงข่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็ก ที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพิทยา ในความควบคุมดูแลของ รศ.พกา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี (ติดต่อผู้วิจัย โทร. 0-9403-3310)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ศธ 0528.03/0516

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

12 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอบขออนุญาตในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ชิสเตอร์เมรี่ มิเชล โกลเปซ
สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็ก ที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธา ในความควบคุมดูแลของ รศ.พกา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้ (ติดต่อผู้วิจัย โทร. 0-9403-3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ศธ 0528.03/๐๕1๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

12 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ดร.ฟิลิส คาปลัน
สิ่งที่ส่งมาด้วย เจ้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็ก ที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธา ในความควบคุมดูแลของ รศ.ผกา บุญเรือง ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้ (ติดต่อผู้วิจัย โทร. 0-9403-3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
 ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ที่ ศธ 0528.03/0971

๑3 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอาชีพ คณะภคินีศรีชุมพาบาล
 สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์-
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงใน
 ครอบครัวของเด็กที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธยา ในความควบคุมดูแลของ รศ.ผกา บุญเรือง
 ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เด็กอายุ 10-15 ปี
 โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในเดือนมีนาคม 2547 (ติดต่ผู้วิจัย โทร. 0-9403-
 3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
 คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ศธ 0528.03/0970

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอาชีพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงใน
ครอบครัวของเด็กที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธา ในความควบคุมดูแลของ รศ.พกา บุญเรือง
ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เด็กอายุ 10-15 ปี
โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในเดือนมีนาคม 2547 (ติดต่อบุคคล โทร. 0-9403-
3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ศธ 0528.03/0993

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๑๔ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการบ้านจริงใจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โชติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้ โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็ก ที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพัทธยา ในความควบคุมดูแลของ รศ.พกา บุญเรือง ประธานกรรมการ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เด็กอายุ 10 – 15 ปี โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่าง เดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือน เมษายน ๒๕๕๗ (ติดต่อผู้วิจัย โทร. 0-9403-3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณะดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ศธ 0528.03/099 2

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยชีวิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุภาภรณ์ โฉติผล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคลต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของเด็ก ที่รับบริการจากสถานสงเคราะห์ เขตพื้นที่ฯ ในความควบคุมดูแลของ รศ.พกา บุญเรือง ประธานกรรมการ มีความประสงค์จะขอกความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เด็กอายุ 10 – 15 ปี โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่าง เดือนมีนาคม ๒๕๔๗ ถึงเดือน เมษายน ๒๕๔๗ (ติดต่อผู้วิจัย โทร. 0-9403-3310)

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ตอนที่ 1
- แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ตอนที่ 2
- โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล

แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ตอนที่ 1

ข้อคำถาม

“หนูคิดว่า มีอะไรบ้างที่เป็นสัญญาณ ให้นูรู้ว่า นี่อันตรายแล้วนะ ต้องหนีนะ ไม่เช่นนั้น อาจจะโดนทำร้ายได้...หนูอาจจะตอบเป็นเหตุการณ์ หรือท่าทีของคนที่ทำร้ายหรือของเด็กที่ถูกทำร้ายก็ได้ ที่หนูคิดว่าเป็นสัญญาณอันตราย”

เกณฑ์การให้คะแนนการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

การให้คะแนน

1. แบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวชุดนี้ มีคะแนนเต็ม 26 คะแนน เท่ากับคำตอบที่คาดคะเนไว้ 26 หมวดหมู่ โดยจัดหมวดหมู่คำตอบเหล่านี้เข้าใน 3 กลุ่มได้แก่ คำตอบที่เกี่ยวกับผู้กระทำ คำตอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและสถานการณ์ของเด็ก (ทั่วไป) ที่มีความเสี่ยงทำให้เกิดความรุนแรง และคำตอบเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อม
2. คำตอบใดตรงกับคำตอบที่จัดไว้ในหมวดหมู่จะได้ 1 คะแนน ถ้ามีหลายคำตอบที่ตรงกับคำตอบที่จัดไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน ก็จะได้เพียงคะแนนเดียวเช่นกัน

คำตอบที่คาดคะเน

คำตอบที่เกี่ยวกับผู้กระทำ

1. สีหน้า – หน้าบึ้ง... ฯลฯ
2. สายตา – ตาหวาน(ตาสีอึ่งทางเพศ) ตาขวาง ตาแดง... ฯลฯ
3. บุคลิกภาพ – เป็นคนอารมณ์ร้อน หงุดหงิด
4. คำพูด – พูดยาหยาบคาย ตะคอก ข่มขู่ พูดยาตีเกินกว่าปกติ พูดยาทะเลาะ โลม ฯลฯ
5. ประวัติ – เคยทำร้ายผู้อื่นมาก่อน เคยทำร้ายเด็กมาก่อน เคยพยายามหรือเคยข่มขืนเด็กมาก่อน ฯลฯ
6. ใช้สารเสพติด, มึนเมา – เมาเหล้า เดินโซเซ ควบคุมตนเองไม่ได้ มีกลิ่นเหล้า ฯลฯ
7. เศรษฐกิจ – ตกงาน ไม่มีเงิน ขาดของไม่ได้ เก็บของเก่าไม่ได้

8. สุขภาพ – หงุดหงิดเวลาเจ็บป่วย
9. พฤติกรรม – ทำทาง – ชอบจับต้องของสงวนเด็ก กอดรัดผัดปกติ (เด็กรับรู้ได้) แอบดูเด็กเวลาอาบน้ำ ใช้สายตา มือ และส่วนอื่นเพื่อให้สัญญาณกับผู้สมรู้ร่วมคิด
10. ข่มขู่ บังคับให้รักษาความลับ หลอกล่อด้วยของหรือวาจาให้รักษาความลับหรือให้ทำในสิ่งที่ผิด

คำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมและสถานการณ์ของเด็ก(ทั่วไป)ที่มีความเสี่ยงทำให้เกิดความรุนแรง

11. พฤติกรรม – คือ เกียง ไม่เชื่อฟัง ตอแย... ฯลฯ
12. สุขภาพ – เจ็บป่วยบ่อย งาม สุขภาพดี หน้าตามีเลือดฝาด... ฯลฯ
13. ญาณสังหรณ์ – รู้แต่ว่าแปลก... ฯลฯ
14. ใ่วใจผู้อื่นมากไป – ไม่ได้ระวังตัว คิดว่าเป็นญาติ... ฯลฯ
15. การแต่งกาย คำพูด และพฤติกรรมเป็นนัยเชิญชวน ใส่สายเดี่ยว... ฯลฯ
16. เด็กที่ช้า หรือไม่ค่อยฉลาด ทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ
17. อยู่ในบ้านตามลำพังโดยไม่ถือกประตู หรืออยู่ในห้องตามลำพังโดยไม่ถือกประตู

คำตอบเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อม

18. ที่เปลี่ยว – ชักชวนให้ไปที่เปลี่ยว หลอกล่อด้วยรางวัล ให้ทานอาหารหรือดื่ม น้ำ น้ดพบ
19. สร้างสถานการณ์ให้ได้อยู่ตามลำพังกับเด็ก – เวลาตามกิจวัตรประจำวันผัดปกติ ไป-กลับนอกบ้านผัดเวลา รับ-ส่งเด็กผัดจากเวลาปกติ
20. มีการปลุกเร้าอารมณ์ – วิดีโอ โป๊ ภาพ โป๊ หนังสือลามก การสนทนาเรื่องทางเพศ
21. ชักชวนนอนเตียงเดียวกัน ชวน ไปอยู่ตามลำพังต่างๆที่ไม่เคยทำมาก่อน สร้างสถานการณ์ให้ได้ อยู่ตามลำพังกับเด็กไม่ว่าเวลากลางวันหรือกลางคืน
22. มีอาวุธใกล้ตัว มีอาวุธในมือ
23. ข้าวของในบ้านกระจัดกระจายผัดจากปกติ
24. มีคนร้องไห้ ตามตัวมีรอยข้า บาดแผล
25. คนทะเลาะกัน
26. อ่างการสอนด้านร่างกายหรือกลอุบายอื่นเพื่อเป็นเหตุในการสัมผัสเด็ก

ตอนที่ 2

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของตัวเอง

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	ลุงรัฐ ลุงของ ค.ญ.นึ่ง ขวน ค.ญ.นึ่งไปหาเพื่อนของลุง ค.ญ.นึ่งบอกว่า เดี่ยวไปบอกแม่ก่อน แต่ลุงบอกว่า จะรีบไปรีบมา ไม่ต้องไปบอกแม่ เพราะลุงก็เป็นผู้ใหญ่เหมือนกัน หนูเห็นด้วยกับลุงหรือไม่		
2.	ถ้าเด็กทำผิดผู้ใหญ่มีสิทธิที่จะทำโทษเด็ก		
3.	ค.ญ.ปรางพักอยู่กับพี่ชาย วันหนึ่ง ค.ญ.ปรางกำลังจะเข้าบ้าน เห็นพี่ชายกำลังควีวีดีโอ ไปด้วยเพื่อน ๆ ของเขา ค.ญ.ปรางคิดว่าสถานการณ์แบบนี้ไม่ปลอดภัยสำหรับเธอ หนูเห็นด้วยกับค.ญ.ปรางหรือไม่		
4.	นายโตคนข้างบ้านชวน ค.ญ.เอ๋ไปเที่ยวทะเล ถ้าพ่อแม่รู้ พ่อแม่จะไม่ให้ ค.ญ.เอ๋ไป นายโตสัญญากับ ค.ญ.เอ๋ว่าเขาจะไม่บอกพ่อแม่ของเธอค.ญ.เอ๋ จึงตอบตกลงทันที หนูเห็นด้วยกับค.ญ.เอ๋หรือไม่		
5.	ค.ญ.อุ้มเห็นค.ช.แดง กำลังเสพยาบ้า ค.ญ.อุ้มก็เข้าไปบอก ค.ช.แดงว่า “แดง หยุดเถอะ อย่าเล่นยาบ้าอีกเลยนะ มันไม่ดี” ค.ญ.อุ้มทำดีมากที่เข้าไปตักเตือนค.ช.แดง หนูเห็นด้วยกับข้อความนี้หรือไม่		
6.	ค.ช.หนุ่มมีเสื้อมีกางเกงสวย ใส่มาพิกาด้วย ผิดกับเพื่อนคนอื่น วันหนึ่ง ค.ช.หนุ่มพาจอห์นมาชวน ค.ช.คอมไปเที่ยว (จอห์นเป็นลุงฝรั่งที่หนุ่มเคยเล่าให้ฟังว่าเคยซื้อเสื้อมีกางเกงมาพิกาดให้หนุ่ม) ค.ช.คอมก็ตอบตกลงทันที เพราะบางทีลุงฝรั่งอาจจะซื้อเสื้อมีกางเกง หรือไม่ก็ซื้อนาฬิกาให้ค.ช.คอมด้วย หนูเห็นด้วยกับ ค.ช.คอมหรือไม่		
7.	ผู้ใหญ่ไม่มีสิทธิที่จะทำโทษเด็กอย่างรุนแรงจนถึงขั้นบาดเจ็บ		
8.	สมชายรู้จักกับ ค.ญ.บัวมานานแล้ว เขาชวนค.ญ.บัว ไปบ้านพักของเขา และบอกว่า “ผมอยู่คนเดียวเพราะพ่อแม่อยู่ต่างจังหวัด บัวคงไม่รังเกียจที่จะเข้ามาคุยในห้องนะ” ค.ญ.บัวตอบว่า “ไม่เป็นไรค่ะ เพราะเราเป็นเพื่อนกัน” หนูเห็นด้วยกับ ค.ญ.บัวหรือไม่		

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
9.	จากข้อที่ 8 สมชายเอาน้ำมาให้ ค.ญ.บัวคิ้ม ค.ญ.บัวบอกว่าไม่เป็นไร ยังไม่หิว สมชายบอกว่า บัวคงรังเกียจผมจึงไม่ยอมคิ้มน้ำบ้านผม ค.ญ.บัวจึงรีบคิ้มน้ำนั้นทันทีเพื่อไม่ให้สมชายเสียใจ หนูเห็นด้วยกับค.ญ.บัวหรือไม่		
10.	นายวินัยเป็นคนเรียบร้อย พุดจาเพราะทำทางใจดี ชวน ค.ช.หนึ่งไปเที่ยวและบอกว่า ถ้าพ่อแม่รู้ภายหลังและจะทำโทษ นายวินัยจะไปอธิบายกับพ่อแม่และนายวินัยจะรับผิดชอบเอง ค.ช.หนึ่งจึงตกลงไปเที่ยวกับนายวินัย เพราะเขาทำทางใจดีและจะรับผิดชอบให้ด้วย		
11.	ถ้าเราอยากไปเที่ยวตามลำพังกับใครก็ตาม เราก็ไปได้ ตราบใดที่เราจะไม่ทานอาหารหรือคิ้มน้ำที่เขาเอามาให้ เพราะเขาอาจใส่ยานอนหลับ ดังนั้นเราก็จะปลอดภัย		
	ให้ใช้เรื่องต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 12-15 ค.ช.ทศอาศัยอยู่กับแม่ ยาย และน้องๆ ในชุมชนแห่งหนึ่งในพัทธา ค.ช.ทศถูกแม่ตีด้วยไม้แขวนเสื้อ ตามตัวเขียวช้ำไปหมดและมีบาดแผล ด้วย ค.ช.ทศเล่าให้ ค.ญ.ดาวฟังว่า ค.ช.ทศเอากาฬที่วาดประกวดได้ที่หนึ่งไปอวดแม่ แต่แม่ไม่สนใจ ค.ช.ทศก็พยายามเอาให้แม่ดูอีก แม่ก็บอกว่า “อย่ามายุ่ง วันนี้อารมณ์ไม่ดี ขายของไม่ได้เลย” ค.ช.ทศก็ยังพยายามให้แม่ดูอีก และขังเงินเอารูปวาดไปใส่กรอบด้วย แม่โมโหมาก กว่าไม้แขวนเสื้อที่อยู่ใกล้ๆ มาตี ค.ช.ทศอย่างไม่มีขังมือ ปากก็พูดว่า “นี่แน่ะ นี่แน่ะ วันนี้ยังไม่รู้จะเอาอะไรกินเลย แล้วยังจะขอเงินไปใส่กรอบรูปอีก เอานี้ไปกินแล้วกัน”		
12.	ลูกก็เหมือนสมบัติของพ่อแม่ พ่อแม่จะดูแล จะดี จะค่า จะทำร้ายมากแค่ไหนก็ได้		
13.	จากเรื่องนี้ ค.ญ.ดาวบอกว่า สงสารทศจังเลย ถ้าแม่อยากสั่งสอนลูกก็ทำได้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะทำร้ายลูกจนบาดเจ็บมากขนาดนี้ หนูเห็นด้วยกับ ค.ญ.ดาว หรือไม่		
14.	จากเรื่องนี้ ถ้าค.ช.ทศรู้สึกสังเกตอารมณ์ของแม่เขาจะหลีกเลี่ยงการถูกตีอย่างรุนแรงจนบาดเจ็บได้		
15.	บางครั้งเด็กเองนั่นแหละที่เป็นสาเหตุให้ถูกทำโทษอย่างรุนแรง		

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
16	ค.ช.บอยอายุ 12 ปี ลุงพัฒนชอบกอดและจูบค.ช.บอย แบบแปลกๆ ค.ช.บอยไม่ชอบเลย แต่ค.ช.บอยบอกตัวเองว่า ลุงไม่ได้คิดอะไรหรอก เพราะค.ช.บอยเองก็เป็นเด็กผู้ชาย หนูเห็นด้วยกับค.ช.บอยหรือไม่		
17.	ลุงใจแอบตาม ไปดู ค.ญ.อุ้มอาบน้ำที่บ่อข้างบ้าน และมองค.ญ.อุ้มด้วย สายตาแปลกๆ ค.ญ.อุ้มคิดว่าถ้าบอกแม่ แม่จะว่าอุ้มดูหนังมาก ไปจึงคิด ว่า รอก่อนถ้าเกิดอะไรขึ้นแล้วจะบอกแม่ทันที หนูเห็นด้วยกับค.ญ.อุ้ม หรือไม่		
18.	จากข้อ 17 ลุงใจตามมาแอบดู ค.ญ.อุ้มเกือบทุกวัน และหาโอกาส จับต้องตัวค.ญ.อุ้ม ค.ญ.อุ้มทน ไม่ไหวจึงเล่าให้แม่ฟัง แม่ก็ดูและว่าอุ้ม ชอบโกหก แม่ยังบอกอีกว่า ไม่ต้องไปเล่าให้ใครฟังอีก ค.ญ.อุ้ม คิดในใจว่า นึกแล้วว่าแม่ต้องดูเรา แล้วก็เป็นอย่างจริงๆ ค.ญ.อุ้มจึงตัดสินใจว่าจะ ไม่เล่าให้ใครฟังอีกเลย หนูเห็นด้วยกับค.ญ.อุ้มหรือไม่		
19.	จากข้อ 18 ค.ญ.น้ำฝนเห็นค.ญ.อุ้มเงิบๆ เลยถามว่ามีอะไรไม่สบายใจ หรือไม่ ค.ญ.อุ้มคิดว่าน้ำฝนเป็นเพื่อน และเป็นเด็กเหมือนกัน บอก ไปก็ไม่เป็นไร โขจร หนูเห็นด้วยกับค.ญ.อุ้มหรือไม่		
20	เด็กผู้หญิงควรรักษาตัว หวงตัว ไม่ให้ใครจับต้องร่างกายของตน		
21.	เด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกทำร้ายทางเพศ เป็นเด็กที่ไม่ดี ดังนั้นถ้า ถูกทำร้ายร่างกายหรือทำร้ายทางเพศ เราไม่ควรไปบอกใคร		
22.	ถ้าผู้ใหญ่ที่มีบุญคุณกับเรา ใช้ให้เราทำอะไร เราควรทำตามทุกอย่าง ถึง แม้จะลำบากใจและเป็นเรื่องที่ไม่ดี เพื่อแสดงว่าเราเป็นคนกตัญญู		
23.	เด็กคือไม่เชื่อฟัง อาจเป็นสาเหตุให้ถูกทำโทษอย่างรุนแรงได้		
24.	เราควรไว้ใจเพื่อนทุกคนของพ่อแม่เราในทุกๆเรื่อง เพราะเขาเป็น เพื่อนของพ่อแม่เรา		
25	เด็กผู้ชายจะไปไหนกับใครควรระวังตัว		
26.	ค.ญ.เก๋อายุ 12 ปี พ่อบอกค.ญ.เก๋ว่า “เก๋เริ่มเข้าสู่วัยสาว มีหน้าอก ต้อง ใส่ชุดชั้นในที่พอดีกับตัวเก๋ พ่อขอให้เก๋ถอดเสื้อผ้าออกให้พ่อวัดขนาด หน้าอก เพราะพ่อจะได้ไปซื้อชุดชั้นในให้” ค.ญ.เก๋คิดในใจว่า “พ่อเก๋ น่ารักเหลือเกินที่เอาใจใส่ลูกขนาดนี้” หนูเห็นด้วยกับค.ญ. เก๋หรือไม่		

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
27.	ถ้าเราเป็นเหตุให้ผู้ใดในบ้านของเราต้องผิดหวังกับเรา เราจะ ไม่สบายใจ ดังนั้นเราต้องทำทุกอย่างที่เขาขอร้องให้เราทำไม่ว่าเรื่อง อะไรก็ตาม		
28.	เด็กผู้หญิงจะไปไหนกับใครควรระวังตัว		
29.	เด็กผู้ชายจะไปไหนกับใครก็ได้ ไม่เสียหายอะไร		
30.	ถ้าคนที่เรารู้จักชวนเราไปไหนตามลำพัง เราไปได้เลยไม่ต้องบอกใคร		
31.	ถ้าพ่อแม่โอบกอด ลูบลำ สัมผัส บริเวณหน้าอก สะโพก หรือส่วน สงวน เด็กต้องป้องกันตัวเองหรือวิ่งหนีไป		
32.	เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะป้องกันตนเองและมีสิทธิที่จะอยู่อย่างปลอดภัย		
33.	ถ้ามีคนชวนไปเที่ยว เราควรไปตอนกลางวัน เพราะกลางวันปลอดภัย เสมอ		
34.	คนโง่เท่านั้นที่จะถูกหลอกไปทำร้ายได้		
35.	เด็กเล็กๆ อาจโดนหลอกไปทำร้ายได้ แต่เด็กโตหรือผู้ใหญ่ไม่มีใคร หลอกไปทำร้ายได้		
36.	คนที่เมายาบ้า จะควบคุมตนเองไม่ได้		
37.	คนที่แต่งตัวเรียบร้อย พุดจาดีเป็นคนที่เราควรไว้ใจมากที่สุด		
38.	ถ้าคนที่สนิทกับพ่อแม่เรา มารังแกเรา เราควรเก็บเป็นความลับ เพราะ เราไม่ควรทำให้ผู้ใหญ่ผิดหวัง		
39.	ถ้าเด็กอยากไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ก็ไปได้ ถ้าพ่อแม่อนุญาต		
40.	ถ้ามีคนทำร้ายเด็กแล้วห้ามไม่ให้บอกใคร เด็กก็ไม่ควรบอกใครเลย		

โปรแกรมเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล ต่อการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

กิจกรรมที่ 1

ชื่อเรื่อง สร้างความคุ้นเคยและ ความหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคล

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างและระหว่างกลุ่มตัวอย่างด้วยกัน
2. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ในการเข้ากิจกรรมกลุ่มเพื่อเรียนรู้การสื่อสารระหว่างบุคคล
3. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างฝึกตระหนักถึงการสื่อสารระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

วัน

สื่อที่ใช้

1. เทปเพลง
2. กล้องของขวัญ

กิจกรรม

1. ชำนาญ

- 1.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและผู้ช่วยผู้วิจัย พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้ากิจกรรมกลุ่มครั้งนี้และขอความร่วมมือในการเข้ากิจกรรมกลุ่ม
- 1.2 ผู้วิจัยบอกให้กลุ่มตัวอย่างแนะนำตัวเอง โดยให้นั่งเก้าอี้เป็นวงกลม เมื่อเปิดเพลงให้ผ่านกลองของขวัญไปเรื่อย ๆ พอเปิดเพลงกลองของขวัญนั้นอยู่ที่ใครก็ให้คนนั้นออกมาแนะนำตัว “ฉันชื่อ.... อายุ.... ปี ฉันชอบ....” ทำเช่นนี้จนทุกคนได้แนะนำตัวเอง คนสุดท้ายจะได้ของขวัญไป

2. ชำนาญกิจกรรม

- 2.1 ผู้วิจัยตามความรู้สึกกลุ่มตัวอย่างที่ถูกถามเพิ่มเติม และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างคนอื่นเมื่อต้องแนะนำตนเอง และเมื่อเพื่อนแนะนำตัวเอง ในคำตอบนั้น อาจจะมีจิตใจ ตื่นเต้น อายุ ฯลฯ

- 2.2 ผู้วิจัยยกตัวอย่างท่าทีของกลุ่มตัวอย่างคนใดคนหนึ่ง และถามเพื่อนว่าได้สังเกต

เห็นเช่นนั้นหรือไม่ ดังเกิดอย่างไร คำตอบจะเป็นดังเกิดจากสีหน้า ท่าทาง ฯลฯ

2.3 ผู้วิจัยอธิบายว่า การที่เราแนะนำตัวเองนี้เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง เรียกว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล พร้อมทั้งอธิบายองค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่ง ได้แก่ ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ช่องทางหรือสื่อ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารนั้น ถ้ามีการส่งสารฝ่ายเดียว เหมือนเมื่อมีคนแนะนำตัวเอง อาจได้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ แต่ถ้ามีการซักถามจะได้ข้อมูลมากขึ้นและชัดเจนขึ้น อีกประการหนึ่ง การสื่อสารนั้นไม่ใช่มีภาษาที่ใช้คำพูดเท่านั้น แต่มีภาษาที่ไม่ใช้คำพูดด้วย ประกอบกันเหมือนที่บางคนเห็นเพื่อนอายุ เขาไม่ได้บอกเราว่าเขาอายุ แต่เรารู้เพราะเราสังเกตได้จากท่าทางของเขา ท่าทางนี้เองคือภาษาที่ไม่ใช้คำพูด ซึ่งเราจะเรียนรู้มากขึ้นในการพบกันคราวหน้า

3. **ขั้นสรุปและการนำไปใช้** ให้กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสรุปองค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างบุคคล เมื่อพุดจบ ผู้วิจัยถามกลุ่มตัวอย่างคนอื่น ๆ ที่อยากจะสรุปเพิ่มเติม ประเมินผล ประเมินผลโดยดูจากการสรุปของกลุ่มตัวอย่าง ชอบคุณสำหรับความร่วมมือและนัดหมายการพบกันในครั้งต่อไป

กิจกรรมที่ 2

ชื่อเรื่อง วจนภาษา(ภาษาที่ใช้คำพูด)และอวจนภาษา(ภาษาที่ไม่ใช้คำพูด)

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง ได้เข้าใจภาษาที่ใช้คำพูดกับภาษาที่ไม่ใช้คำพูด
2. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างฝึกสังเกตสีหน้า ท่าทางของบุคคล เพื่อจะ ได้รับสาร ได้สมบูรณ์

มากขึ้น

สื่อที่ใช้

1. เพิ่มภาพที่บันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์ แสดงสีหน้าท่าทางของคน ในอารมณ์ต่าง ๆ

กิจกรรม

1. ชี้นำ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่ององค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันพูด และให้กลุ่มตัวอย่างได้แบ่งปันว่าได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไรบ้าง

- 1.2 รมแซยเด็กที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ชี้นกิจกรรม

2.1 ผู้วิจัยพูดถึงประเภทของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลว่า มี 2 ภาษา คือ ภาษาที่ใช้คำพูดกับภาษาที่ไม่ใช้คำพูด

2.2 ให้กลุ่มตัวอย่างชมเพิ่มภาพบุคคลในอารมณ์ต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์ แล้วแสดงความคิดเห็นว่าภาพแต่ละภาพนั้นแสดงถึงอารมณ์ใด

- 2.4 ผู้วิจัยอธิบายเรื่องภาษาที่ไม่ใช้คำพูดซึ่งแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง

2.3 ให้กลุ่มตัวอย่างเล่นเกมสัทธาอารมณ์ เพื่อจะได้สังเกตพัฒนาการในการรับรู้สารจากภาษาที่ไม่ใช้คำพูดและภาษาที่ใช้คำพูด

- 2.4 ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

2.4.1 ในการดูเพิ่มภาพและเล่นเกมสังเกตุดิการแรกที่ให้แสดงสีหน้าอย่างเดียวกับการเล่นเกมสังเกตุดิการที่ 3 ครั้ง โหนดทษอารมณ์ได้ง่ายกว่ากัน เพราะเหตุใด

2.4.2 ในการหลักเคียงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวนั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถนำความรู้เรื่องภาษาที่ใช้คำพูดและภาษาที่ไม่ใช้คำพูด ไปใช้ได้อย่างไร

3. ชี้นสรุปและนำไปใช้ ให้กลุ่มช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากกิจกรรมนี้ และให้กลุ่มตัวอย่างหาแนวทางที่จะนำไปใช้ในชีวิคประจำวัน

ประเมินผล ประเมินผลโดยดูจากการสรุปของกลุ่มตัวอย่าง

เนื้อหา

คำอธิบาย สีสันที่สื่อออกมาคือภาษาที่ไม่ใช่คำพูดหรือเรียกอีกอย่างว่า อวจนภาษา ที่ช่วยให้เรา
รับรู้อารมณ์ของผู้ที่เราพบเห็น อารมณ์ที่เรารับรู้ นั่นคือสารอย่างหนึ่ง ถ้าเรากำลังสื่อสารกับบุคคลใด
และสังเกตเห็นสีหน้า ท่าทางต่างๆ ของผู้ที่เราสื่อสารด้วย สีสันท่าทางต่าง ๆ เหล่านี้เป็นภาษาที่ไม่
ใช่คำพูดที่กำลังบอกเราว่าคนเหล่านี้อยู่ในอารมณ์ใด อาจมีทั้งด้านบวกและด้านลบก็ได้

เกมถ่ายทอดอารมณ์ ให้กลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งอาสาสมัครออกมาเป็นผู้ถ่ายทอดปัญหา ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง
คนนั้นแสดงสีหน้าที่บ่งบอกถึงอารมณ์ต่างๆ เช่น โกรธ มีความสุข ไม่พอใจ ผื่นหวาน เกียจแค้น รัง
เกียจ เศษชดหายม ดีใจ เห็นใจ และให้กลุ่มตัวอย่างที่เหลือทายว่าเขาแสดงอารมณ์ใด รอบที่ 2 ให้
เพิ่มจากการแสดงสีหน้า มาเป็นแสดงท่าทางด้วย (โดยให้แสดงอารมณ์แบบเดิมที่ได้แสดงแล้วแต่
เพิ่มท่าทางเข้ามา) รอบที่ 3 ให้แสดงอารมณ์แบบเดิม แต่เพิ่มจากการแสดงสีหน้าและท่าทางมาเป็น
คำพูดด้วย

คำอธิบาย ในการสื่อสารระหว่างบุคคลถ้าเราใช้วิธีการสื่อสารหลายทาง เราจะสามารถสื่อสารได้
ชัดเจนขึ้น ขณะเดียวกันผู้ที่รับสารต้องใช้ประสาทสัมผัสในการรับสารหลายทางด้วย เช่น ประสาท
ตา ประสาทกาย ประสาทหู ฯลฯ และให้กลุ่มตัวอย่างหาแนวทางที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ
ในการสื่อสารระหว่างบุคคลให้รู้จักสังเกตสีหน้า และท่าทาง

มากขึ้น ไม่ใช่ฟังเพียงอย่างเดียว เพราะการสื่อสารนั้นมีทั้งภาษาที่ใช้คำพูดและภาษาที่ไม่ใช่คำพูด

กิจกรรมที่ 3

ชื่อเรื่อง การสื่อสารที่ดีช่วยให้หลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวได้

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกให้กลุ่มตัวอย่างฝึกอ่านสารที่ถูกส่งมาทั้งทางภาษาที่ใช้คำพูดและภาษาที่ไม่ใช้

คำพูด

2. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ถึงสาเหตุความรุนแรงในครอบครัว 3 ประเภท

สื่อที่ใช้

DVD เรื่องเด็กถูกทำร้าย

กิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันพูด และให้กลุ่มตัวอย่างได้แบ่งปันว่าได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไรบ้าง

1.2 ชมเชยกลุ่มตัวอย่างที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 เปิด DVD ให้กลุ่มตัวอย่างดู

2.2 ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันพูดถึงสารที่เขาได้รับว่ามีตอนใดบ้าง
2. ถ้านู้อ่านสารจากการสื่อสารนี้ได้ นูจะโดนทำร้ายหรือไม่
3. มีเหตุการณ์ใดบ้างในบ้านเขาที่คล้ายกับเหตุการณ์นี้ ที่ทำให้เด็กถูกทำร้าย
4. บทเรียนนี้จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
5. ในเรื่องนี้ อาจกล่าวได้ว่าเด็กเองเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ถูกทำร้าย กลุ่มตัวอย่าง คิดว่ามีสาเหตุใดอีกบ้าง ที่ทำให้เกิดการทำร้ายเด็กได้

2.3 ผู้วิจัยอภิปรายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาที่ไม่ใช้คำพูดในDVD และสอนเรื่องสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกทำร้าย 3 ประเภท

3. ขั้นสรุป ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้จากกิจกรรมนี้

ประเมินผล ประเมินผลโดยการสังเกตการตอบคำถาม การแบ่งปันเรื่องราวที่คล้ายกัน และความร่วมมือ

เนื้อหา

DVD เรื่องเด็กถูกทำร้าย ที่บ้านเล็กๆ ในชุมชนแห่งหนึ่ง มีเด็ก 2 คนนั่งอยู่ในบ้าน แม่เดินกลับมาทำทางเหนือยอ่อน ถือถุงพลาสติกใบหนึ่งมีของอยู่นิดหน่อยถอนหายใจแล้วพูดว่า “เฮ้อ เมื่อจริง ๆ วันนี้เก็บของเก่าได้นิดเดียว จะมีเงินไปซื้ออะไรกินกันละเนี่ย” พอพูดจบก็เดินไปนั่งชันเข่า ซ้อสกอก ขาววางบนเข่าขวาและมือขวารองรับศีรษะ หน้าตากลุ้มใจ ส่วนถุงพลาสติกเก่า ๆ มีของข้างในนิดหน่อยก็วางอยู่ข้าง ๆ นุชเดินเข้าบ้านมาอย่างอารมณ์ดี ร้องเพลงไปเดินไปในมือถือของเล่นด้วย พอเห็นแม่ก็ทักว่า “อ้าว แม่ กลับมาแล้วหรือ” “อืม..กลับมาแล้ว เป็นไงบ้างลูก” แม่พูดพร้อมกับลูบหัวลูกอย่างเอ็นดู ขณะเดียวกันก็ได้ยินเสียงชายไอศกรีม “ไอติม มาแล้วจ้า ไอติม รสส้ม สตรอเบอร์รี่ มะนาวจ้า” นุชหันไปตามเสียงนั้น ร้องว่า “ไอติม ไอติม แม่ แม่ ไอติม ไอติม” แล้วก็ขับไปหาแม่ เขย่าแขนแม่ พลาบบอกว่า “แม่ แม่ ขอตั้งซื้อไอติม” แม่บอกว่า “อย่ามายุ่ง ไม่มีเงิน อย่ามายุ่ง” นุชก็เขย่าแขนแม่อีก บอกว่า “ไอติม หนูอยากกินไอติม” แม่บอกว่า “เอ๊ะ บอกแล้วไงว่าเงินนะ ไม่มี จะเอาอะไรกินนักหนาเนี่ย ข้าวยังไม่มีจะกินเลย จะทำอะไรกันเนี่ย ” แม่พูดพร้อมกับยกถุงที่ไปเก็บของเก่ามาให้ดู นุชเขย่าแขนแม่อีก พร้อมกับพูดว่า “แต่หนูอยากกินไอติม ไอติม เร็วๆ แม่ค้าจะไปแล้ว” แม่หมดความอดทน ขึ้นขึ้นคว้าถุงที่เก็บของเก่ามาฟาดไปที่นุชอย่างไม่ยั้งมือ พลาบบอกว่า “เฮ้อ เหนื่อยไปก่อนแล้วกัน”

ฉากต่อมา แม่และน้อง ๆ มารอที่คลินิก ทั้งสามกลุ่มใจมาก น้องก็ถามแม่ว่า นุชจะเป็นอะไรหรือไม่ แม่ก็คิดว่า “อย่ามาถาม ยิ่งกลุ้มใจอยู่ด้วย” พร้อมกับลุกขึ้นเดินไปมา พอดีน้องเห็นนุชออกมาจากห้องตรวจ มีรอยฟกช้ำและผ้าพันแผล โปกหัวมีเลือดไหลซึมอยู่ ก็เรียกให้แม่ดู แม่รีบเข้าไปกอดและขอโทษลูกว่าไม่ได้ตั้งใจทำเลย....

คำอธิบาย เรื่องการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูดจาก DVD ในการสื่อสารถ้าเรานอกจากการสังเกตสีหน้า ท่าทาง แล้วยังต้องสังเกตสิ่งแวดล้อมด้วย ในที่นี้ สิ่งแวดล้อมที่เป็นสารได้อีกอย่างหนึ่งคือ ถุงที่แม่ไปเก็บของเก่า ที่เกือบจะไม่ได้อะไรเลย และถ้านุชสังเกตเห็นท่าทางนั่งของแม่ สีหน้าแม่ ถุงเก็บของเก่า และฟังคำพูดของแม่ เขาคงไม่ถูกทำร้ายอย่างรุนแรงขนาดนั้น ไม่มีแม่คนไหนอยากทำร้ายลูก ขณะเดียวกันพ่อแม่ก็ไม่มีความตั้งใจจะทำร้ายลูกอย่างรุนแรงขนาดนั้น

สอนเพิ่มเติม สาเหตุ 3 ประเภทที่ทำให้เด็กถูก ทำร้ายได้ ได้แก่

สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำ

1. สีหน้า – หน้าบึ้ง... ฯลฯ
2. สายตา – ตาหวาน(ตาสื่อถึงทางเพศ) ตาขวาง ตาแดง... ฯลฯ

3. บุคลิกภาพ – เป็นคนอารมณ์ร้อน หงุดหงิด
4. คำพูด – พูดยาหยาบคาย ตะคอก ข่มขู่ พูดยาตีเกินกว่าปกติ พูดยาตะโถม ฯลฯ
5. ประวัติ – เคยทำร้ายผู้อื่นมาก่อน เคยทำร้ายเด็กมาก่อน เคยพยายามหรือเคยข่มขืนเด็กมาก่อน ฯลฯ
6. ใช้สารเสพติด, มึนเมา – มาเหล้า เดิน โขเซ ควบคุมตนเองไม่ได้ มีกลิ่นเหล้า
7. เศรษฐกิจ – ตกงาน ไม่มีเงิน ขาดของไม่ได้ เก็บของเก่าไม่ได้
8. สุขภาพ – หงุดหงิดเวลาเจ็บป่วย
9. พฤติกรรม – ทำทาง – ชอบจับต้องของสงวนเด็ก ก่อรัดผิดปกติ (เด็กรับรู้ได้) แอบดูเด็กเวลาอาบน้ำ ใช้สายคา มีอ และส่วนอื่นเพื่อให้สัญญาณกับผู้สมรู้ร่วมคิด
10. ข่มขู่ บังคับให้รักษาความลับ หลอกล่อด้วยของหรือวาจาให้รักษาความลับหรือให้ทำในสิ่งที่ผิด

สาเหตุเกี่ยวกับพฤติกรรมและสถานการณ์ของเด็ก(ทั่วไป) ที่มีความเสี่ยงทำให้เกิดความรุนแรง

11. พฤติกรรม – คือ เฉียง ไม่เชื่อฟัง คอแยะ... ฯลฯ
12. สุขภาพ – เจ็บป่วยบ่อย งาม สุขภาพดี หน้าตามีเลือดฝาด... ฯลฯ
13. ญาณสังหรณ์ – รู้แต่ว่าแปลก... ฯลฯ
14. ไร้ใจผู้อื่นมากไป – ไม่ได้ระวังตัว คิดว่าเป็นญาติ... ฯลฯ
15. การแต่งกาย คำพูด และพฤติกรรมเป็นนัยเชิญชวน ไล่สายเดี่ยว... ฯลฯ
16. เด็กที่ซ้า หรือไม่ค่อยฉลาด ทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ
17. อยู่ในบ้านตามลำพังโดยไม่ล็อกประตู หรืออยู่ในห้องตามลำพังโดยไม่ล็อกประตู

เกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อม

18. ที่เปลี่ยว – ชักชวนให้ไปที่เปลี่ยว หลอกล่อด้วยรางวัล ให้ทานอาหารหรือดื่มน้ำ นัดพบ
19. สร้างสถานการณ์ให้ได้ยู่ตามลำพังกับเด็ก – เวลาตามกิจวัตรประจำวันผิดปกติ ไป-กลับนอกบ้านผิดเวลา รับ-ส่งเด็กผิดจากเวลาปกติ
20. มีการปลุกเร้าอารมณ์ – วีดีโอ โป๊ ภาพ โป๊ หนังสือลามก การสนทนาเรื่องทางเพศ
21. อยู่ตามลำพังกับเด็กไม่ว่าเวลากลางวันหรือกลางคืน
22. มีอาวุธใกล้ตัว มีอาวุธในมือ
23. ข้าวของในบ้านกระจัดกระจายผิดจากปกติ
24. มีคนร้องไห้ ตามตัวมีรอยข้ บาดแผล
25. คนทะเลาะกัน
26. อ่างการสอนด้านร่างกายหรือกลอุบายอื่นเพื่อเป็นเหตุในการสัมผัสเด็ก

กิจกรรมที่ 4

ชื่อเรื่อง ทำทีในการสื่อสารที่ควรใส่ใจ

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักอ่านสารที่ถูกส่งมาทั้งทางภาษาที่ใช้คำพูดและภาษาที่ไม่ใช้คำพูด

2. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างฝึกทักษะในการสังเกตท่าทีของการสื่อสารแบบต่าง ๆ

สื่อ ธนบัตรใบละ 50 บาท 1 ใบ

กิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยเน้นในส่วน
ของภาษาที่ไม่ใช้คำพูดซึ่งหมายถึงท่าทาง สีหน้า สิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้รับสาร ได้มากขึ้นและชัดเจน
ขึ้น โดยให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันพูด และให้กลุ่มตัวอย่างได้แบ่งปันว่าได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไร
บ้าง

1.2 ชมเชยกลุ่มตัวอย่างที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ขออาสาสมัคร 2 คนเพื่อเล่นเกมส่ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหลืออยู่ให้เป็น
ผู้สังเกตการณ์

2.2 ก่อนการเล่นเกมส์ ผู้วิจัยบอกกลุ่มตัวอย่างผู้สังเกตการณ์ว่าให้สังเกตดูท่าทาง
และคำพูดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองคน ให้สังเกตว่าท่าทางและคำพูดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองคนใน
การสื่อสารนั้นเป็นอย่างไร

2.3 เมื่อทุกคนพร้อมแล้วให้เริ่มเล่นเกมส่แรงจูงใจในการสื่อสารได้

2.4 เมื่อเกมส์จบให้กลุ่มตัวอย่างที่สังเกตการณ์แสดงความคิดเห็นและตอบคำถามตาม
หัวข้อต่อไปนี้

1. การชักชวนและการตัดสินใจตามคำชวนของเด็กทั้งสองคนในครั้งแรกเป็นอย่างไร
2. การชักชวนและการตัดสินใจตามคำชวนของเด็กทั้งสองคนในครั้งที่สองเป็นอย่างไร
3. การชักชวนและการตัดสินใจตามคำชวนของเด็กทั้งสองครั้งแตกต่างกันอย่างไร

2.5 ให้กลุ่มตัวอย่างที่เล่นเกมส่เล่าประสบการณ์และความรู้สึกของเขาให้ฟัง ให้แดง
เล่าถึงการตัดสินใจของเขา เขาสังเกตเห็นอะไรจากการสื่อสาร(การชักชวน)ของเขา

3. **ขั้นสรุป** ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้เกี่ยวกับการสื่อสารในวันนี้ และผู้วิจัยสรุปอีกครั้งหนึ่งว่า ในการสื่อสารนั้น ถ้าผู้สื่อสารมีแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เราจะสามารถสังเกตเห็นได้จากท่าทีของเขาในการสื่อสาร ดังที่เราเห็นในการแสดงออกของเด็กทั้งสองคนในการสื่อสารทั้งสองครั้งนั้น ถ้าเรารู้จักอ่านสารที่ส่งมาจากการสื่อสารนั้นเราก็จะสามารถหยั่งรู้สถานการณ์ได้ชัดเจน ในชีวิตประจำวันของเราเช่นกัน บ่อยครั้งเราพบว่าการชักชวนเราไปที่ต่าง ๆ ถ้าเรารู้จักอ่านสารที่นอกเหนือจากคำพูดของผู้ชักชวนแล้ว เราก็จะไม่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงได้ง่ายเกินไป

เกมต์แรงจูงใจในการสื่อสาร

2.1.1 ขอกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครมาเล่นเกมส์ 2 คน ที่เหลือให้เป็นผู้สังเกตการณ์ แยกกลุ่มตัวอย่างทั้งสองออกจากกัน

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยบอกกับกลุ่มตัวอย่างคนที่ 1 (สมมุติชื่อแดง)ว่า เมื่อแดงเดินเข้าไปข้างใน กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2 (สมมุติชื่อขาว) จะชวนแดง ไปเที่ยว ให้แดงตกลงไปด้วยแต่โดยดี

ผู้ช่วยผู้วิจัยบอกขาวว่า ให้ขาวไปชวนแดง ไปเที่ยวบ้านขาว ถ้าแดงตกลงก็พาเดินออกมา (จบตอนที่ 1)

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยบอกแดงว่า อันคับต่อไป ขาวจะมาชวน ไปเที่ยวบ้านขาว แแดงต้องปฏิเสธ อย่างน้อย 3 ครั้งและหลังจากนั้น แล้วแต่แดงจะตัดสินใจว่าจะไปหรือไม่ไป

ผู้ช่วยผู้วิจัยให้เงินขาว 50 บาทและบอกขาวว่าให้ชวนแดง ไปเที่ยวบ้าน ถ้าขาวชวนแดง ไปเที่ยวบ้าน ได้สำเร็จ เงิน 50 บาทนี้จะเป็นของขาว แต่ถ้าแดงไม่ไป ผู้ช่วยผู้วิจัยจะเอาเงินคืนจากขาวแล้วเอาเงินนี้ไปให้แดงแทน

กิจกรรมที่ 5

ชื่อเรื่อง การหลีกเลี่ยงการล้วงถูกละเมิดทางเพศ

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกให้กลุ่มตัวอย่าง ได้ตระหนักถึงอันตรายและการหลีกเลี่ยงอันตรายจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศ โดยให้รู้เหตุการณ์นำที่เป็นสัญญาณอันตรายต่างๆ

สื่อ ข่าวการล้วงละเมิดทางเพศจากหนังสือพิมพ์

กิจกรรม

1. ชำนาญ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล และทบทวนสาเหตุ 3 ประเภทที่ทำให้เด็กถูกทำร้ายได้ซึ่งเด็กได้เรียนรู้จากกิจกรรมครั้งที่แล้ว โดยให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันพูด และให้กลุ่มตัวอย่างได้แบ่งปันว่า ได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างไรบ้าง

1.2 ชมเชยกลุ่มตัวอย่างที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3. ชำนาญกิจกรรม

2.1 อ่านข่าวการล้วงละเมิดทางเพศจากหนังสือพิมพ์ ให้เพื่อนฟัง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตั้งใจฟัง

2.2 อธิบายว่า จากเรื่องที่เราอ่านมานี้ เห็นได้ว่า มีสัญญาณอันตรายอยู่หลายอย่าง ซึ่งถ้า ค.ณ. กิ่งสังเกตได้ ค.ณ. กิ่งอาจจะไม่ถูกข่มขืน ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันตอบว่ามีสัญญาณอันตรายอะไรบ้าง โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากสาเหตุ 3 ประเภทจากครั้งที่แล้ว

2.3 ตอนนี้ถ้าเราเป็นค.ณ. กิ่ง ได้เห็นแล้วว่ามีสัญญาณอันตรายหลายอย่างที่สังเกตได้ ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ถ้าพ่อแม่ให้เราอยู่บ้านคนเดียวเราควรจะทำอย่างไร พูดกับพ่อแม่อย่างไร
2. ถ้าเราต้องอยู่คนเดียวจริงๆ แล้วมีคนมาขอลูทีวี หรือขอเข้ามาในบ้านเราควรจะทำอย่างไร
3. บางครั้งเราอาจต้องอยู่ในบ้านกับญาติเราเพียง 2 คน เราควรจะทำอย่างไร

2.4 เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเหล่านี้ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครออกมาสาธิตด้วยเพื่อเป็นการนำไปสู่ภาคปฏิบัติ เช่น ผู้วิจัยแสดงเป็นแม่ บอกให้ลูกอยู่บ้าน แล้วให้กลุ่มตัวอย่างพูดขอไปคิ้วหรือแสดงท่าทีอยู่บ้านอย่างระมัดระวังตามที่ได้ให้คำตอบมา หรือแสดงเป็นเพื่อนบ้านที่มาขอลูทีวี แล้วให้กลุ่มตัวอย่างสาธิตการปฏิเสธ หรือร้องขอความช่วยเหลือ โดยไม่ต้องอาย

2.5 ให้กลุ่มตัวอย่างเล่าสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันและกลุ่มตัวอย่างได้จัดการอย่างไร ผู้วิจัยชมเชยถ้ากลุ่มตัวอย่างได้จัดการอย่างสมควร แต่ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าจัดการอย่างไร ควรนำกรณีนั้นมาให้กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ร่วมกันคิดและหาทางออกร่วมกัน โดยพิจารณาอย่างเป็นขั้นตอนถึงสัญญาณอันตรายก่อนแล้วจึงหาทางหลีกเลี่ยง

2.6 ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมบ่อยครั้งแม้ว่าเราเห็นสัญญาณอันตรายแล้ว แต่เราไม่แน่ใจว่าจะเกิดเหตุรุนแรงหรือไม่ เราควรระวังตัวไว้ก่อนเสมอ โดยคิดหาทางหลีกเลี่ยง โดยเฉพาะให้บอกผู้ที่เราไว้ใจได้ว่าจะช่วยเหลือเรา อย่าเก็บไว้เป็นความลับ แม้ว่าจะโดนทำร้ายแล้ว ก็อย่าให้เกิดขึ้นอีกเหมือนเรื่องนี้

3. ขั้นสรุป ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้เกี่ยวกับการสื่อสารในวันนี้

จับได้ปล่อย
ข่มขืนยกครัว
3 เด็กพี่น้อง
 ข่มขืนอีกแล้วไอ้ทนายธรรม
 เปลียว ข่มขืนโหด 3 ด.ญ.
 ยกครัว   ♦ อ่านต่อหน้า 10

เมื่อเวลา 16.00 น.วันที่ 23 ก.พ. นาย
 ไพศาล (สงวนนามสกุล) อายุ 35 ปี อยู่บ้านหลัง
 หนึ่งในค.ป.จิว อ.เมืองอ่างทอง ได้นำ ค.ญ.ก๊ก
 อายุ 6 ขวบ เรียนอยู่ชั้น ป.1 ลูกสาว ค.ญ.ก๊ก อายุ
 11 ขวบ และ ค.ญ.กึ่ง อายุ 11 ขวบ ทั้งคู่เป็นหลาน
 เรียนอยู่ชั้น ป.4 (ทั้งหมดนามสมมุติ) เข้าแจ้ง
 ความต่อ ร.ต.ท.ธนากร อ่อนทองคำ ร้อยเวร
 สภ.อ.เมืองอ่างทอง โดยเล่าว่า ทั้งลูกสาวและ
 หลานทั้งสองของตน ถูกนายภาสกร (สงวน
 นามสกุล) อายุ 17 ปี อยู่บ้านติดกัน ข่มขืนมาเป็น
 เวลานานกว่า 2 ปี โดยค.ญ.กึ่งเล่าให้ฟังว่าเมื่อครั้งที่
 ที่ตนเรียนอยู่ชั้น ป.3 เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ขณะที่พัก
 และแม่ไม่อยู่บ้าน ปล่อยไว้คนเดียว นาย
 ภาสกรซึ่งมีบ้านอยู่ติดกัน ได้เข้ามาในบ้านแล้ว
 ออกอุบายขอลูกรัศมี และนำขงเขมาไว้กิน ตน
 เห็นว่าเป็นกร้อญาติ จึงไม่ไว้ระวังตัว นายภาสกร

ใช้จังหวะที่ตนผลอเข้าปลูกปล้ำ ถอดเสื้อผ้าแล้ว
 ลงมือข่มขืน แต่ปรากฏว่าในครั้งแรกไม่สำเร็จ
 เนื่องจากทนความเจ็บปวดไม่ไหว หลังจากวันนั้น
 วันใดที่พ่อแม่คนไม่อยู่บ้าน นายภาสกร ก็จะถือ
 โอกาสเข้ามาข่มขืนตนจนสำเร็จความใคร่เรื่อยมา

ค.ญ.กึ่ง เล่าต่อว่า ต่อมาตนสังเกตเห็นว่า
 นายภาสกร มักจะไปที่บ้านของ ค.ญ.ก๊ก และ
 ค.ญ.ก๊ก บ่อยครั้งเช่นกัน ตนจึงสอบถามทั้งสองจึง
 ได้รับความว่า ถูกนายภาสกรข่มขืนเช่นกัน และยังคง
 บังคับไม่ให้เล่าเรื่องไปบอกใคร มิฉะนั้นจะฆ่าให้
 ตายทุกคน แต่พวกตนทนถูกขย้ำทางเพศต่อไปไม่
 ไหว จึงรวมตัวกันนำเรื่องทั้งหมดมาเล่าให้นาย
 ไพศาล พ่อของ ค.ญ.ก๊ก ฟัง จึงตัดสินใจเข้าแจ้ง
 ความในที่สุด

ต่อมา คร.ได้นำตัวนายภาสกรมาสอบ
 สวณ เมืองคันทันยังให้การปฏิเสธ จึงแจ้งขอหาข่มขืน
 กระทำชำเรา แล้วปล่อยตัวไปตามกฎหมายใหม่
 จากนั้นจะได้นำตัวค.ญ.ผู้เสียหายทั้งหมดมาสอบ
 สวณต่อหน้าอัยการและนักสังคมสงเคราะห์ก่อน
 จึงจะขอหมายจับนายภาสกรมาดำเนินคดีต่อไป.

ข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับที่ 19492

ประจำวันจันทร์ที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546

หน้า 1, 10

กิจกรรมที่ 6

ชื่อเรื่อง ฉันคือใคร

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความภาคภูมิใจและรักตนเอง
2. เพื่อฝึกให้กลุ่มตัวอย่างคิดอย่างสมเหตุสมผลเพื่อป้องกันตนเองจากผลกระทบจาก

คำพูดที่รุนแรงของผู้อื่นไม่ให้ทำร้ายจิตใจเราได้

อุปกรณ์ น้ำ ขวด ภาชนะใส่น้ำ ช้อน

กิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อ
ท่าทีในการสื่อสาร

1.2 ให้กลุ่มตัวอย่างแบ่งปันว่าได้นำความรู้ไปใช้อย่างไรบ้าง ชมเชยกลุ่มตัวอย่างที่นำ
ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ให้กลุ่มตัวอย่างเล่นเกมส่ทุกคนมีคุณค่า

2.2 ให้กลุ่มตัวอย่างแบ่งปันความรู้สึกและบทเรียนที่ได้จากเกมส์นี้

2.3 ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุป ใช้นิทานเรื่อง โรงเรียนสัตว์ เป็นการสรุป

หมายเหตุ:

1. เกมที่เราทุกคนมีคุณค่า

กติกา ให้กลุ่มตัวอย่างจับคู่กัน ได้ 5 คู่ ให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่ตกลงกันให้สมมุติว่ากลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งเป็นมือและอีกคนเป็นเท้า ให้เล่นแข่งกรอกน้ำใส่ขวด โดยตักน้ำไว้ที่จุดเริ่มต้น ให้ซ่อนแก่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมือถือช้อนไว้ วางขวดเปล่าไว้ห่างจากจุดเริ่มต้น 3 เมตร แต่ละคู่ต้องกรอกน้ำใส่ขวดให้เต็ม ใครเต็มก่อนคือผู้ชนะ ดังนั้นในการเล่นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองคนต้องไปด้วยกันเสมอ คนที่เป็นมือถึงแม้ว่าจะสามารถตักน้ำได้ แต่ถ้าคนที่เป็นเท้ายังไม่ถึงคนที่เป็นมือก็ไม่มีสิทธิตักน้ำหรือกรอกน้ำใส่ขวดเพราะจะถือว่ายังไม่ถึงจุดตักน้ำ คนที่เป็นเท้าถึงแม้มาถึงแล้วแต่ก็ไม่สามารถใช้มือตักน้ำหรือกรอกน้ำใส่ขวดได้ เป็นการแสดงการช่วยเหลือกันและกัน ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

เนื้อหา ทุกคนก็เปรียบเหมือนอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อร่างกาย มือ เท้า สมอง ฯลฯ ล้วนมีความสำคัญ แต่บ่อยครั้งคนกลับให้ความสำคัญกับสมองมากกว่า คือยกย่องคนที่เก่ง และดูถูก เปรียบเทียบคนที่ไม่เก่ง ทั้งที่ความจริง ตา เท้า หรือมือก็มีความสำคัญด้วย ในสังคมส่วนรวม บางครั้งเราอาจ โคนดู โคนเปรียบเทียบกับใคร เราจึงไม่เหมือนเด็กคนนั้น เด็กคนนี้ เรียนเก่ง พุดเก่ง ฯลฯ ทำให้เราเสียกำลังใจ ท้อแท้ ประชดชีวิต ถ้าทุกคนเป็นเหมือนกันหมด สังคมก็ไม่พัฒนา งานก็ไม่สำเร็จ แต่ถ้าเราภูมิใจในความเป็นตัวของเรา แม้จะ โคนว่าอย่างไรแต่เราก็ยังมีคุณค่า ในแบบของเรา อย่างที่เราเป็น ดังนั้นแม้ว่าใครจะดูว่าอย่างไร เราต้องรู้จักคิดพิจารณาให้สมเหตุสมผล อย่าให้การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นมามีอิทธิพลต่อชีวิตเรามากเกินไปหรือมาทำร้ายจิตใจเราได้ ถ้าทำได้เช่นนี้ เราก็หลีกเลี่ยงการถูกทำร้ายทางวาจาได้

3. เนื้อหานิทานเรื่อง โรงเรียนสัตว์ ...กาลครั้งหนึ่ง พวกสัตว์ทั้งหลายตกลงกันว่าจะต้องทำอะไร พิเศษสักอย่างเพื่อตอบรับกระแสของ “โลกใหม่” ในที่สุดก็ตกลงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมา ในหลักสูตรนั้นมีวิชาวิ่ง ปีน ว่ายน้ำ และบิน และสัตว์ทุกชนิดต้องเรียนทุกวิชาเพื่อให้ง่ายในการบริหารจัดการ เปิดเรียนวิชาว่ายน้ำได้ดีมาก ความจริงก็เก่งกว่าครูอีกด้วย แต่เจ้าเป็ดนี้ก็แค่แค่ผ่าน ผ่านในวิชาบิน ยิ่งมาวิชาวิ่งแล้วปีดทำได้แย่มากเลย เมื่อวิ่งช้าเป็ดเลยต้องเรียนพิเศษวิชาวิ่งและก็ต้องคว่ำว่ายน้ำด้วยเพื่อให้มีเวลามากขึ้นมาฝึกวิ่ง มันวิ่งจนเท้าเป็นแผล เจ็บไปหมด จนเมื่อมาสอบว่ายน้ำก็ได้แค่ผ่าน ในโรงเรียนก็ไม่มีใครว่าอะไรเพราะแค่ผ่านก็ใช้ได้แล้ว มีแต่เป็ดที่กังวลอยู่ตัวเดียว

กระต่ายเริ่มด้วยการ ได้คะแนนสูงสุดในการวิ่ง แต่ก็ถึงกับเครียดมากเมื่อต้องมาเรียนว่า

น้ำ

กิจกรรมที่ 7

ชื่อเรื่อง ฉันเป็นเด็กน่ารัก และฉันทำได้

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเห็นคุณค่าของตนเอง
3. เพื่อฝึกให้กลุ่มตัวอย่างคิดอย่างสมเหตุสมผลเพื่อป้องกันตนเองจากผลกระทบจากคำ

พูดที่รุนแรงของผู้อื่น ไม่ให้ทำร้ายจิตใจเราได้

กิจกรรม

1. ขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องแรงจูงใจในการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีอิทธิพลต่อ
ท่าทีในการสื่อสาร

1.2 ให้กลุ่มตัวอย่างแบ่งปันว่าได้นำความรู้ไปใช้อย่างไรบ้าง ชมเชยเด็กที่นำความรู้
ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นกิจกรรม

2.1 ให้ทำกิจกรรมฉันเป็นเด็กน่ารักและฉันทำได้

2.2 ให้กลุ่มตัวอย่างแบ่งปันความรู้สึกและบทเรียนที่ได้จากกิจกรรมนี้

2.3 ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุป ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันสรุปบทเรียนที่ได้จากกิจกรรมนี้

กระรอกปีน ได้ดีเลิศ แต่ก็หงุดหงิดมากเมื่อต้องเรียนวิชาบิน เพราะครูให้บินจากข้างล่าง ขึ้นข้างบนแทนที่จะบินจากข้างบนลงมาเหมือนที่มันเคยทำ มันพยายามมากเกินไปเกินกว่าที่จะทำได้ จนในที่สุดกระรอกก็ได้แค่เกรด 2 วิชาบินทั้งที่เคยได้ปีนเป็นเลิศและได้เกรด 1 วิชาวิ่ง

ตอนสิ้นปีการศึกษา ปลาไหลที่ว่ายน้ำได้ดีมาก ส่วนการวิ่ง ปีน และบินนั้นทำได้นิด หน่อยรวมคะแนนแล้ว ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในชั้น และได้รับเลือกให้เป็นคนกล่าวคำอำลาในโรงเรียนด้วย (คัดแปลงจากเรื่อง The Animal School p.102 100 ways to enhance self-concept in the classroom)

นิทานเรื่องนี้สอนอะไร

1.1 แต่ละคนมีความสามารถไม่เหมือนกัน และไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ และความสามารถนั้นก็เกื้อกูลกันและกัน ช่วยให้สังคมเรารอบครันยิ่งขึ้น เราควรยอมรับในสิ่งที่เราเป็น และยอมรับผู้อื่นในสิ่งที่เขาเป็นด้วย

1.2 การที่เรามีความพยายามที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เราไม่รู้ หรือหัดทำในสิ่งที่เราทำไม่เป็นนั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องมีขอบเขต เพราะคนเรามีขีดจำกัด ถ้าเราพยายามมากเกินไปและไม่ยอมรับความจริง ในที่สุดเราอาจจะสูญเสียสิ่งที่เรามี หรือเป็นอยู่ก่อนแล้วก็ได้ เหมือนเป็ด และกระรอก

1.3 จงภูมิใจในตัวเอง ไม่ว่าใครจะว่าอย่างไร เอาเราไปเปรียบเทียบกับใคร เราห้ามคนเรื่องคำพูดของเขาไม่ได้ แต่เราต้องเชื่อมั่นในตัวเราเอง เราก็ยังเป็นตัวของเราเอง อย่าให้คำพูดของใครหรือท่าทีการมองของใครมาทำร้ายจิตใจเราได้

กิจกรรมนี้เป็นเด็กน่ารักและฉันทำได้

ตอนที่ 1

2.1 แจกกระดาษที่ตัดเป็นรูปคนให้กลุ่มตัวอย่างคนละรูป และแจกดินสอสีต่างๆ ด้วย

2.2 ผู้วิจัยอ่านกรณีศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างฟัง โดยหยุดเป็นช่วงๆ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตอนใดทำร้ายจิตใจเขา ให้กลุ่มตัวอย่างระบายสีลงที่รูปคนที่แจกให้

2.3 เมื่ออ่านจบ ให้กลุ่มตัวอย่างส่งผ่านรูปคนนั้นให้เพื่อนๆ ดูจนรูปนั้นวนกลับมาที่ตัวเอง

ตอนที่ 2

2.4 แจกกระดาษแผ่นเล็ก ๆ มีคำว่า ฉันเป็นเด็กน่ารักและฉันทำได้ ให้เด็กแต่ละคนคนละ 20 แผ่น

2.5 ผู้วิจัยอ่านเรื่องเดิมให้กลุ่มตัวอย่างฟัง โดยบอกกลุ่มตัวอย่างว่า คราวนี้ถ้าตอนไหนที่ทำร้ายจิตใจ ให้กลุ่มตัวอย่างพูดสิ่ง ๆ ว่า ฉันเป็นเด็กน่ารักและฉันทำได้ พร้อมกับเอากระดาษที่แจกให้ใหม่มาปะทับรอยระบายสีเดิมทีละรอยด้วย

เรื่องที่อ่านให้เด็กฟัง (เปลี่ยนชื่อ ชั้นและบางตอนให้เข้ากับกลุ่มตัวอย่าง)

ศรุตเรียนอยู่ชั้นป.3 กำลังนอนอยู่บนเตียง ได้ยินเสียงนาฬิกาปลุกแต่ก็ยังนอนต่ออีกทันใดนั้นแม่ของศรุตก็ตะโกนขึ้นมาจากชั้นล่างว่า “นายรุต เจ้าเด็กขี้เกียจหลังยาว ลูกจากเตียงได้แล้วนะ แล้วก็ลงมา ก่อนที่ฉันจะส่งพ่อแกขึ้นไป” ศรุตลุกขึ้นจากเตียง เดินไปแต่งตัว แต่หาถุงเท้าไม่เจอ แม่เลยบอกว่าก็เอาถุงเท้าเหม็นๆ ที่ใส่เมื่อวานนี้ใส่ไปก่อน จากนั้นศรุตก็ไปแปรงฟัน แต่ที่สาวของศรุตที่ยังอยู่ในห้องน้ำก็ว่าศรุตว่า สมน้ำหน้าอยากลงมารายชย ไปตายซะไป ศรุตไปทานข้าวเช้า พอเปิดหม้อดูก็เหลือแต่น้ำข้าวต้ม ไม่มีหมูหรือข้าวเหลืออยู่สักเท่าไร ศรุตหิวก็ทนทานไปอย่างนั้น พอเสร็จก็เดินออกมาจะไปโรงเรียน แต่ก็ลืมปิ่นโตอาหารกลางวัน แม่ตะโกนตามหลังมาว่า “นายรุต ลืมปิ่นโตอีกแล้ว นี่ถ้าหิวมันไม่ได้ติดอยู่กับบ่าก็คงลืมเอาไปด้วยละสิ ” ศรุตก็กลับมาเอาปิ่นโต พอเดินไปถึงที่ที่รอรถโรงเรียน ก็เห็นรถโรงเรียนเพิ่งออกไป ศรุตเลยต้องเดินไปโรงเรียนเอง พอไปถึงโรงเรียนก็เลยเวลาเคารพธงชาติแล้ว ศรุตต้องไปพบครูใหญ่เพื่อขออนุญาตเข้าชั้นเรียน เลยโดนครูใหญ่อบรมอีกครั้งชั่วโมง

คำอธิบายเพิ่มเติม ในชีวิตประจำวันมีการสื่อสารที่มีทั้งให้ผลในทางบวก และทางลบ เราไม่ควรห่วงไหวไปกับการสื่อสารทางลบหรือการดูต่ำๆ ที่ทำให้เรารู้สึกแย่ และหมกมุ่นใจ แต่ให้ค่อยบอกตนเองว่า ฉันเป็นเด็กน่ารักและฉันทำได้ ถ้าเราทำแบบนี้บ่อย ต่อไปแม้ใครจะสื่อสารอย่างไร การสื่อสารนั้นก็ไม้อาจทำร้ายจิตใจเราได้เพราะเรารู้ว่าเราเป็นใคร (IALAC p. 103 100 Ways to enhance self-concept in the classroom)

กิจกรรมที่ 8

ชื่อเรื่อง ปิงฉิมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมงครึ่ง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างพูดคุยและสรุปความรู้ที่ได้เรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้สรุปสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
3. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้จักการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์

ความรุนแรงในครอบครัว

กิจกรรม

1. ให้กลุ่มตัวอย่างนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้วิจัยถามคำถามเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคลและสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันตอบ
3. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างช่วยกันสรุปว่าจะนำความรู้เรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคลไปใช้เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างไร
4. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
5. ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้